

به نام خدای شب‌های سپید

www.ketab.ir

اصول حرفه‌ای نسخه‌نویسی و ملاحظات قانونی و اخلاقی آن

دکتر کامران آقاخانی

(متخصص پزشکی قانونی، استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران)

دکتر آزاده معماریان

(متخصص پزشکی قانونی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی مازنداران)

دکتر مهران ولائی

(دکترای داروسازی)

دکتر ساقی حمیدی

(دکترای داروسازی)

عنوان و نام پدیدآور: اصول حرفه‌ای نسخه‌نویسی و ملاحظات قانونی و اخلاقی آن / کامران آقاخانی... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: نشر پ، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

پادداشت: کامران آقاخانی، آزاده معماریان، مهران ولانی، ساقی حمیدی.

موضوع: نسخه‌نویسی - Prescription writing

شناسه افزوده: آقاخانی، کامران، ۱۳۴۷

رده‌بندی کنگره: RM ۱۳۹

رده‌بندی دیویی: ۶۱۵/۱۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۱۸

ناشر: انتشارات پ

مدیر مسئول: دکتر مهدیه متقی

عنوان کتاب: اصول حرفه‌ای نسخه‌نویسی و ملاحظات قانونی و اخلاقی آن

مؤلفین: دکتر کامران آقاخانی، دکتر آزاده معماریان، دکتر مهران ولانی، دکتر ساقی حمیدی

گرافیکست و طراح جلد: شیما هاشمی

صفحه‌آرا: فائزه حسینی‌دانا

امور اجرایی: غزل شیخ‌لو

لیتوگرافی و چاپخانه: تابستان ارس

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸۶۲۲۷۰۷۷۶۱۲

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

☎ ۰۲۱-۲۸۴۲۸۹۵

● ۱۹۴۸۷۵۴۴۶۱

● www.pnashr.pub

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است.

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱/۱۱ و قانون ترجمه و تکثیر کتب، نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۶ می‌باشد.

بازنویسی، خلاصه برداری یا برداشت بخشی از متن، شکل‌ها یا جدول‌های کتاب و انتشار آن در قالب کتاب‌های ترجمه، تألیف، خلاصه، جزوه، تست یا نرم‌افزار بدون اجازه کتبی از ناشر، غیرقانونی و شرعاً حرام بوده و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

مقدمه

در ابتدای کلام باید به این مهم اشار نمود که کادر درمانی (پزشک، پرستار، داروساز، ماما و سایر کادر پیراپزشکی) جملگی حلقه‌های به هم پیوسته یک زنجیر می‌باشند و همگی یک هدف را دنبال می‌کنند که همانا درمان بیماران است. لذا این حلقه‌ها باید در کنار هم و هماهنگ با یکدیگر عمل نمایند. از آن‌جا که در سیستم آموزش پزشکی و پیراپزشکی کشور ما به دانشجویان، آموزش مناسبی در خصوص چگونگی ارتباط حرفه ای با سایر همکاران داده نمی‌شود (مثلاً ارتباط پزشک با داروساز یا ارتباط پزشک با پرستار) لذا آشنایی با اصول حرفه‌ای درمانر درمان برای تمامی افراد در کادر درمانی بسیار لازم به نظر می‌رسد. بسیاری از دانشجویان پزشکی در آغاز دوره اینترنتی متوجه می‌شوند که بینش روشن و کارآمدی درخصوص چگونگی تجویز منطقی دارو برای بیماران‌شان ندارند و از طرفی نمی‌دانند برای صدور یک نسخه علمی و منطقی چه اطلاعاتی را باید فراهم آورند و محل کسب این اطلاعات و توانمندی‌ها کجاست؟ این امر معمولاً به آن علت است که آموزش قبلی داروشناسی آن‌ها بیشتر بر اصول پزشکی متمرکز بوده تا اصول عملی، موضوع‌های مطرح شده در دروس فارماکولوژی اغلب دارو محور بوده که صرفاً به موارد مصرف و اثرات سوء داروهای مختلف تاکید می‌کرده است. در واقع کتب فارماکولوژی نمی‌توانند آن‌گونه که لازم است دید بالینی مهم را در تجویز منطقی دارو را به دانشجویان پزشکی بدهند. این در حالی است که در امر طبابت روش متفاوتی را باید در پیش گرفت و در واقع باید از تشخیص بیماری به تجویز منطقی دارو رسید. از جانب دیگر آموزش بالینی دانشجویان پزشکی نیز معمولاً به مهارت‌های تشخیصی بیماری‌ها محدود می‌گردد تا به اصول درمانی، به گونه‌ای که دانشجوی پزشکی بر بالین بیمار بیشتر بر روی شناختن بیماری تمرکز می‌نماید تا به اصول درمان منطقی. به دلیل وجود این نقص بزرگ آموزشی بسیاری از دانشجویان به ناچار از طریق نسخه‌نویسی اساتید خود تقلید کورکورانه می‌کنند یا از درمان‌های استاندارد موجود در کتب مرجع که هیچ گونه توضیحی در مورد علت انتخاب یک دارو یا یک درمان خاص نداده اند، استفاده می‌نمایند. به عبارت بهتر کتب فارماکولوژی دارو- محور و کتب بالینی بیماری- محور می‌باشند و متأسفانه یک حلقه معقود بین این دو وجود دارد و هیچ یک از این دو دسته مراجع علمی در مورد علت انتخاب یک راه درمانی و تجویز یک داروی مشخص توضیح نمی‌دهند. از طرف دیگر تغییر عادات اشتباه نسخه نویسی موجود در جامعه پزشکی بسیار مشکل و در مواردی حتی غیرممکن است. بنابراین، آموزش مناسب در دوران دانشجویی، پیش از بروز عادات بد و بعضاً غلط در امر نسخه نویسی، بسیار ضروری و لازم به نظر می‌رسد. در این جا مجدداً متذکر می‌شویم که هنر نسخه نویسی باید مرحله ای از مراحل منطقی درمان باشد که بر اطلاعات کامل و معتبر بالینی و فارماکولوژیک استوار است. بر خلاف سایر کتب نوشته شده در خصوص اصول نسخه‌نویسی که تنها از دیدگاه صرفاً علمی نوشته شده‌اند و بیشتر بر معرفی داروها و تداخلات دارویی و مسائل فارماکولوژی مربوط به آن‌ها تکیه کرده‌اند، این کتاب با هدف گردآوری مهارت‌های علمی- کاربردی و نیز نکات قانونی و اخلاقی در امر نسخه‌نویسی به نگارش در آمده است. در واقع این کتاب بر روش عملی نسخه نویسی و مراحل اجرایی آن تاکید بیشتری دارد و ابزاری در اختیار خواننده قرار می‌دهد که در امر نسخه‌نویسی به صورت کورکورانه، از فکر و عمل دیگران تبعیت ننماید.

فهرست

۷	فصل اول: اصول علمی نسخه‌نویسی
۸	داروی شخصی (Personal Drug) و نحوه منطقی انتخاب آن
۹	داروی شخصی و درمان شخصی
۱۵	فصل دوم: مراحل درمان منطقی
۱۵	مرحله اول: پذیرش بیمار، معاینه و تشخیص (توصیف مسئله بیمار)
۱۸	مرحله دوم: تعیین هدف‌های درمانی
۲۰	مرحله سوم: انتخاب روش درمان، تعیین داروی انتخابی مناسب
۲۹	مرحله چهارم: آغاز درمان و نوشتن یک نسخه
۲۹	مرحله پنجم: دادن اطلاعات مخصوص روش مصرف دارو و هشدارهای لازم
۳۴	مرحله ششم: تعقیب و در صورت لزوم تغییر یا توقف درمان
۴۱	فصل سوم: اجزا و شرایط نسخه
۵۳	فصل چهارم: خطاهای پزشکی نسخه‌نویسی
۵۹	فصل پنجم: داروهای بدون نسخه (OTC)
۶۱	فصل ششم: طب گیاهی یا گیاهان دارویی
۶۳	فصل هفتم: دارو درمانی در گروه‌های خاص
۷۱	فصل هشتم: اصول حرفه‌ای نسخه‌نویسی
۸۹	فصل نهم: آشنایی با اشکال مختلف دارویی
۹۱	فصل دهم: نکات قانونی و اخلاقی در امر نسخه‌نویسی